

GriepPandemieplanning in de tweedelijnsgezondheidszorg: de rol van de ziekenhuizen.

In een vorig nummer hebben we de rol van de eerste lijn in de pandemieplanning belicht. In dit nummer gaan we dieper in op de rol van de ziekenhuizen.

Het draaiboek voor de ziekenhuizen zal de nodige richtlijnen omvatten betreffende opnamecriteria, case management, isolatiemaatregelen, cohortering van influenzapatiënten, bescherming van het zorgpersoneel en opleiding van het zorgpersoneel. Isolatiemaatregelen, strikte handhygiëne en het gebruik van “personal protective equipment (PPE)” (maskers, schorten, handschoenen, oogbescherming, ...) spelen een cruciale rol in het tegengaan van de verspreiding van het virus in en buiten het ziekenhuis. De coördinatie van de interne planning binnen de ziekenhuizen gebeurt via de ziekenhuiscoördinator influenza welke, op vraag van het Interministerieel Commissariaat Influenza, in ieder ziekenhuis is/wordt aangesteld.

De capaciteit van de Belgische ziekenhuizen is niet onbeperkt. Aan de hand van het rekenmodel, besproken in een vorig nummer, kunnen we, volgens verschillende scenario's, een schatting maken van het aantal te verwachten zieken en hospitalisaties. Op een bepaald moment in de pandemie zal de capaciteit van de ziekenhuizen vermoedelijk worden overschreden.

Eenzijds zal een groot aantal patiënten zich aanbieden voor zorg en/of hospitalisatie, anderzijds zal een deel van het ziekenhuispersoneel onbeschikbaar zijn door ziekte of door zorg voor zieke familieleden. Om een overrompeling van de ziekenhuizen te vermijden zal op de spoedopname een zorgvuldige triage dienen te gebeuren om uit te maken welke patiënten daadwerkelijk dienen te worden opgenomen, en welke patiënten terug naar huis of naar een eventuele intermediaire structuur kunnen worden gestuurd. Hiertoe zullen geschreven opnamecriteria onder de ziekenhuizen en de huisartsen worden verspreid. Belangrijk is om reeds op voorhand aan het publiek te communiceren dat ze zich enkel in hoogste nood in de ziekenhuizen aanmelden. Thuisblijven en, zo nodig, raadplegen van de eerste lijn zal worden aangemoedigd. De eerste lijn zal immers een zeer belangrijke, centrale rol spelen in de aanpak van de pandemie.

Daarnaast zal ook de ontslagprocedure worden aangepast. Patiënten zullen niet in het ziekenhuis kunnen verblijven tot volledig herstel, maar zullen van zodra hun toestand het toelaat uit het ziekenhuis worden ontslagen. Verdere zorg en eventuele isolatie, als de besmettelijke periode nog niet achter de rug is, zullen dan

Het Interministeriële Commissariaat Influenza werkt samen met de federale overheidsdiensten Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en haar wetenschappelijke instellingen, Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken, het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, de verschillende gewesten en gemeenschappen aan een plan van aanpak voor een goed beheer van de vogelgriep en een eventuele griepPandemie in ons land.

thuis of in de intermediaire structuur dienen te gebeuren. Ten slotte zullen electieve, niet-dringende ingrepen, (diagnostische) procedures, hospitalisaties en behandelingen worden uitgesteld. Op die manier komen niet enkel extra bedden vrij, maar komen ook meer beademingstoestellen ter beschikking en kan extra personeel worden ingezet voor de zorg voor influenzapatiënten. Er kan ook een tekort optreden aan beademingstoestellen en aan personeel om kritieke en/of beademde patiënten te behandelen/verzorgen. Om een dergelijk tekort op te vangen, zullen eveneens voorzorgsmaatregelen worden genomen. Naast o.a. het uitstellen van chirurgische ingrepen, waardoor extra personeelsleden en beademingstoestellen ter beschikking komen, bestaat de kans dat op een bepaald moment een triage zal moeten gebeuren. Moeilijke keuzes zullen dus moeten gemaakt worden in functie van de beschikbare middelen zoals: bij welke patiënten worden de beschikbare beademingstoestellen prioritair ingezet, ...

De capaciteit van de ziekenhuizen wordt op dit moment in kaart gebracht. Op het moment van de pandemie zal een centraal meldpunt worden opgericht, waaraan ieder ziekenhuis dagelijks zijn aantal beschikbare bedden en beademingstoestellen zal melden. Dit zal vermoedelijk gebeuren op provinciaal niveau. Op die manier zal bij een overbezetting van het ene ziekenhuis, een patiënt die dient te worden gehospitaliseerd zo efficiënt mogelijk kunnen worden doorverwezen naar een ander ziekenhuis.

Uiteraard blijven nog vele vragen onbeantwoord. Het virus dat een mogelijke pandemie zou kunnen veroorzaken bestaat nog niet, zodat gegevens over incubatie, virulentie, klinisch beeld, risicogroepen, attack rate, mortaliteit, behandeling, vaccinatie, ..., pas ten volle zullen ter beschikking komen op het moment dat ergens ter wereld het virus opduikt en wordt geïsoleerd. Op dat moment zullen ook de richtlijnen voor de ziekenhuizen mogelijk worden aangepast. Voor het eerst in de geschiedenis hebben we echter de mogelijkheid ons voor te bereiden op een pandemie en te proberen de verspreiding van de ziekte in te dijken en het aantal slachtoffers te beperken.

Verdere communicatie zal gebeuren vanuit de FOD Volksgezondheid. Additionele informatie, zowel voor het publiek als voor het beroepsleven wordt verspreid via de website www.influenza.be. Vragen en constructieve suggesties zijn steeds welkom op ke@influenza.be t.a.v. Dr. Wim Janssens.